

Leden v honitbě

Leden by měl být především měsícem péče o zvěř. Dbejme na to, aby spárkaté zvěř měla v krmelcích vždy dostatek čerstvého a kvalitního sena. Jistě víme, že zaživací trakt přežvýkavců je v lednu již v období „odpočinku“, proto jej nemůžeme zatěžovat velkým množstvím energeticky bohatého jaderného krmiva. Samozřejmě, že zvěři předložíme jádro, avšak menší množství a pravidelně. Ideální je dietetický oves, speciálně vyrobené granule, popřípadě obiloviny smíchané s plevami. Dužnaté krmiva (krmnou řepu, cukrovku, mrkev, kapustu, jablka atd.) nabídneme v tomto období zvěři jen v takových množstvích, aby je byla schopná v krátké době zkonsumovat. Rovněž zkontrolujeme stav lizu ve slanicích.

Zajícům podáváme do krmelců seno a dužnatá krmiva. Otýpky sena můžeme zajícům rovněž vázat ke stromům či keřům. Při větší sněhové pokrývce kácíme záhryzky z vhodných dřevin (měkké listnáče, ovocné stromy).

Bažantům smícháme v zásypech jaderná krmiva s plevami nebo pozadkem. Koroptvím sypeme jaderné krmivo do koroptvích bud nebo do jižně exponovaných křovisek, kde se zdržují.

Co se týká vlastního lovu v lednu, máme možnost dokončit plán lovu jelena lesního a siky japonského. Myslím si však, že co se nestihlo do konce roku, začátkem ledna nedoženeme. Možná co do počtu, ale určitě ne co do kvality. Navíc je lov samičí zvěře v tomto období nevhodný a neetický a to vzhledem ke stadiu gravidity samic a stupni vývoje embrya.

V lednu bychom měli, kromě výše zmíněné péče o zvěř, věnovat veškeré úsilí lovu černé zvěře a to zejména individuálními způsoby. Společné lovy použijeme (samozřejmě po řádném obeznání lečtí) jen v těch případech, že již nejsme schopni populaci jinak regulovat. O černé zvěři a její populační explozi se napsalo již mnoho. Ale neberme to na lehkou váhu. Víím, že většina z nás je ráda, že je černé zvěře dostatek. Je celoroční příležitostí k lovu, poskytuje kvalitní zvěřinu, což se následně pozitivně projeví také ekonomicky. Ale pozor, reprodukční schopnost černé zvěře v dnešní krajině je neuvěřitelná. Základním pravidlem populační ekologie je: „čím je populace větší, tím větší jsou její početností výkyvy“. A populace černé zvěře je velká! Toto pravidlo jasně dokumentují data úlovků z minulých let. Pro připomenutí, v roce 2006 se v ČR ulovilo necelých 60 000 ks, v roce 2007 (po příznivé zimě) 121 000, což je meziroční nárůst o 100 %. Ani nechci domýšlet k jakému číslu se můžeme dostat v roce 2008...

Kdykoliv se nad tímto tématem zamýšlím, vzpomenu si na výrok našeho předního zoologa profesora J. Komárka v meziválečném období, v němž stojí „*Bohužel je toto nádherné lovné zvíře v našich hustě obydlených zemích těsně před svým vymřením.*“ Mýlil se. Proto neberme, prosím, situaci s černou zvěří jako ohrané a medializované klišé, ale jako reálný negativní stav, který musíme každý svým přičiněním zlepšit.

Únor v honitbě

Honcování zajíců, přelety prvních stěhovavých ptáků a prodlužující se den jsou jasnými příznaky konce zimy a příchodu nového života do přírody – jara. Bohužel však v únoru ve většině honiteb ještě leží sníh a zvěř potřebuje naši ochranu a péči ještě víc než jiné měsíce. Proto je hlavní pracovní náplní myslivců péče o zvěř. Po dlouhé zimě má vyčerpány tukové zásoby energie, je v horší fyzické kondici, v těle samic probíhá intenzivní vývoj embryí.

Spárkatá zvěř musí mít v únoru v krmelcích dostatek kvalitní a vyvážené potravy. Především tím poškozování lesních porostů. Jadrné krmivo předkládáme v menších dávkách, zejména srnčí zvěři. Dužnaté krmivo nabídneme zvěři čerstvé a jen v takovém množství, aby jej stačila v krátké době zkonsumovat. V níže položených honitbách začíná zvěř postupně přecházet na zelenou potravu. Proto zkontrolujeme a doplníme sůl do solníků a v rizikových lokalitách (ozimy, řepky u lesa atd.) nabídneme zvěři kvalitní seno. Intenzivní péči věnujme rovněž drobné zvěři. Při větší sněhové pokrývce kácíme záhryzky z vhodných dřevin (měkké listnáče, ovocné stromy). Jistě není od věci (samozřejmě po dohodě s vlastníkem pozemku) odhrnout sníh z ozimů, aby se zajíci, bažanti a koroptve dostali k zelené potravě.

V únoru máme již minimum loveckých příležitostí. Věnujeme se lovu lišek a zejména selat zvěře černé, a to individuálními způsoby lovu. I když jsou stavy divočáků poměrně vysoké, přistupujeme k lovu této „rytířské zvěře“ v únoru zodpovědně. Uvědomme si, že v únoru již dospělé bachyně metají selata a také lončáčky jsou v pokročilém stadiu březosti.

Čas strávený v honitbě, a zejména čerstvé obnovy, využijeme ke sčítání zvěře a k tomu, abychom si udělali co možná nejpřesnější obraz o počtu, stavu, poměru pohlaví a věkových třídách zvěře v naší honitbě. V únoru se často zvyšuje frekvence onemocnění zvěře, proto si všímáme rovněž její kondice či stavu osrstění nebo opeření.

Myslivecký hospodář provede zhodnocení uplynulého roku. Pro výroční schůzi připraví bilanci a plán činnosti na nový myslivecký rok. Kromě vedení evidence běžných záznamů připravuje potřebné podklady pro březnové sčítání zvěře a uzávěrku mysliveckého roku 2009.

Březen v honitbě

V březnu končí zima a začíná jaro. Příroda se probouzí ze spánku, přilétají tažní ptáci, začíná tok bažantů a kachen, honcují se zajáci a již se objevují první mláďata zvěře.

V březnu je loveckých příležitostí poskrovnu. Lovíme celoročně nehájené druhy zvěře – lišku a mladou černou zvěř. Pochůzky honitbou využijme ke zjištění početních stavů zvěře, všimějme si také jejího zdravotního stavu.

Zvěř postupně přestává navštěvovat myslivecká zařízení. Z krmelců odstraníme pocuchané seno a přikrmujeme v menších dávkách kvalitním jadrným krmivem. Zvěř je po zimě vyčerpaná a my jí tak dodáme potřebnou energii a životně důležité látky. Zvěř přechází na zelenou potravu, proto nezapomeňme zkontrolovat stav soli v solnicích.

V březnu zpravidla probíhá sčítání zvěře, jehož termín stanovil místně příslušný Krajský úřad. Věnujme sčítání zvěře a jejím skutečným stavům maximální pozornost, neboť se od těchto počtů odvíjí veškeré další myslivecké plánování. Správný myslivecký hospodář ve spolupráci s vedoucími úseku a dalšími členy již v průběhu zimy sleduje stavy zvěře a těchto zkušeností a informací potom využije při sestavování sčítacího listu.

Nezapomínejme, že podle § 36 odst. 1 zákona o myslivosti mají možnost zúčastnit se sčítání držitelé sousedních honiteb. Myslím si, že je to velice rozumné, neboť společně dokážou lépe odhadnout stavy zvěře v lokalitě.

Uživatel honitby je následně povinen písemně oznámit výsledek sčítání do pěti dnů orgánu státní správy myslivosti obce s rozšířenou působností.

V drtivé většině honiteb je březen posledním měsícem desetiletého nájemního období. Pokud došlo k obnově nájemní smlouvy, začíná nová práce. Stávající uživatel by měl po dohodě s držitelem honitby jasně stanovit myslivecký záměr a koncepci mysliveckého hospodaření na budoucí období. Pokud by nedošlo k obnovení smluvního vztahu, měl by uživatel předat honitbu držiteli, předat potřebné dokumenty či vrátit orgánu státní správy nevyužité plomby.

Přeji všem myslivcům, aby i v dalším nájemním období, měli možnost ve svých honitbách provádět výkon práva myslivosti.

Duben v honitbě

Prvním dubnem vstupujeme do nového mysliveckého roku. Měli bychom se postarat o klid v honitbě a to zejména ve spolupráci s obecními úřady. Objevují se mláďata, samice se připravují na kladení nebo sedí na vejcích. Proto je v tuto dobu nežádoucí zvěř zbytečně rušit. Obecní úřad může dočasně omezit vstup do stanovené části honitby.

Loveckých příležitostí je minimálně, lovíme jen celoročně nehájení druhy zvěře, tzn. lišku obecnou a černou zvěř do stáří dvou let. O co méně se věnujeme lovu, o to více však máme práce v honitbě.

Zvěř postupně přestala navštěvovat myslivecké zařízení, ze kterých odstraníme zbytky starého krmiva a provedeme jejich asanaci. Nezbytná je rovněž asanace jejich okolí. Velmi dobré desinfekční účinky má UV složka slunečního svitu, proto u menších zařízení postačí jejich přemístění o několik metrů jinam. Nezapomínejme rovněž na asanaci vnaďišť pro černou zvěř, na nichž se může nacházet větší množství znehodnoceného krmiva. Rozhodně není dobrou vizitkou uživatele honitby, když se v dubnu nachází v revíru hnilivější a plesnivější zbytky organické hmoty. Pokud se krmeliště pro černou využívá k celoročnímu přikrmování, je samozřejmé je vyčistit a následně předkládat raději pravidelně a menší množství kvalitního krmiva.

V dubnu, před rychle se blížícím začátkem doby lovu srnců, je nezbytné provést revizi a výstavbu loveckých zařízení. Stará a nepoužívaná zařízení raději úplně odstraníme. Ta, která jsou ve špatném stavu opravíme a na vhodných místech vybudujeme nová zařízení, samozřejmě po řádném projednání s majitelem pozemku, na němž plánujeme výstavbu. Špatný stav mysliveckých zařízení a jejich nedobrý vzhled nedělají dobrou vizitku naší myslivosti.

Myslivecký hospodář má v dubnu spoustu úkolů. Po sčítání zvěře vypracuje do 25.4. Plán chovu a lovu pro zvěř spárkatou (Mysl1), Plán péče o zvěř (Mysl 4) a Plán počtu lovecky upotřebitelných psů (Mysl 6). Vypracovaný plán předloží uživatel honitby držiteli k vyjádření (schválení) a následně zašle místně příslušnému orgánu státní správy myslivosti obce s rozšířenou působností.

Minulý měsíc byla zveřejněna dotační pravidla pro myslivost na rok 2009. Kromě příspěvku na komorování koroptví, jenž byl vypuštěn, se zásadně neliší od předešlého roku. Využijme nabízených finančních prostředků a podle místních podmínek posuďme, které z nabízených titulů můžeme efektivně využít. Žádosti se mohou již v dubnu podávat na příslušný odbor životního prostředí Krajského úřadu.

Květen v honitbě

Koloběh mysliveckého roku je opět na počátku lovecké sezony - v květnu, kdy začíná doba lovu naší nejhojnější spárkaté zvěře. Hned od 16. května se věnujeme lovu průběrných srnců I. věkové třídy, mezi něž patří zejména paličkáči, knoflíkáči a špičáci do délky paroží asi 5 cm. Vyšší špičáci ještě zpravidla nemívají vytlučeno a skutečná délka jejich paroží se obtížněji odhaduje. Nadějní roční srnci vytloukají až později a paroží v lýčí je u nich fyziologicky normální.

Rovněž můžeme lovit průběrné srnce vyšších věkových tříd. Zásadně se však vyvarujeme lovu silných teritoriálních srnců, který ponecháme až na období říje, respektive po ní. Je známou skutečností, že po ulovení takového srnce dojde k novému „přerozdělování“ teritorií mezi srnci v lokalitě. Přestane totiž fungovat pachové značení území, což velice rychle rozpoznají ostatní srnci v lokalitě a bojují o obsazení volného teritoria. Tím je zajištěno, že vhodné prostředí (kde se samozřejmě koncentrují srny) nezůstane v průběhu reprodukce prázdné. Pokud však dojde vícekrát v sezoně k výměně vlastníka teritoria, naruší se sociální vztahy mezi srnci v lokalitě a říje tak může být narušena. Pochopitelně se zvyšuje riziko vzniku škod na lesních porostech.

Myslivecký hospodář by měl na základě schváleného plánu lovu vypsát povolenky k lovu, provést návrh rozdělení lovu trofejové zvěře a stanovit jasná pravidla jejího lovu, který předloží ke schválení členské schůzi či uživateli honitby. Před začátkem lovecké sezony si myslivecký hospodář vyzvedne na místně příslušném orgánu státní správy myslivosti plomby a lístky o původu zvěře, neboť dnes je snad již samozřejmostí, že každý ulovený kus je nutné opatřit nesnímatelnou plombou, vyplnit lístek o původu zvěře a hlášení o lovu zvěře. Ulovenou zvěř vyvrhneme a řádně ošetříme.

Z hlediska péče o zvěř je důležité postarat se v květnu především o klid v honitbě. Spárkatá zvěř začíná klást mláďata, hnízdí bažanti, zajáci mají druhé vrhy. Při pochůzkách honitbou se věnujeme lovu predátorů (lišky obecné, toulavých), myslivecký hospodář a myslivecká stráž také lovu toulavých koček a psů v souladu se zákonem o myslivosti.

V květnu vznikají často škody na zvěři při kosení pácnin. Z vlastní iniciativy vejdeme do kontaktu se zemědělskými podniky a sami nabídneme pomoc při sečení. Použitím plašičů a procházením krytiny se psy se pokusme škody minimalizovat.

Myslivecký hospodář založí evidenci odstřelu zvěře pro novou sezonu, vede evidenci o vydaných povolenkách k lovu, plombách a lístcích o původu zvěře a podle dohody podává hlášení o plnění plánu lovu orgánu státní správy a držitelu honitby.

Červen v honitbě

Červen je měsícem myslivosti a ochrany přírody. V naší krajině se vyskytuje velké množství mláďat a to nejen myslivecky obhospodařovaných druhů, ale také dalších volně žijících živočichů. Spatřit můžeme srnčata, kolouchy, mladé zajíčky, bažantí či koroptví kuřata a mláďata většiny našich pěvců. Právě mláďata jsou nejvíce vystavena predáčnímu tlaku a působení negativních antropických faktorů.

Myslivecký hospodář, myslivecká stráž a stráž ochrany přírody by se v tomto období více než kdy jindy měli věnovat ochraně našeho národního bohatství. Důležitý je především klid v honitbě v tomto kritickém období. Vždyť podle § 9 odst. 3 zákona 449/2001 Sb. o myslivosti může orgán státní správy myslivosti v době hnízdění a kladení mláďat na žádost uživatele honitby nařídit zákaz vstupu do honitby nebo jejích částí.

V červnu mohou vznikat velké škody na zvěři při kosení pícnin a travních porostů, které představují v daném období pro zvěř ideální krytové a klidové stávaní. I když jsou vlastníci popřípadě nájemci honebních pozemků podle § 10 ods. 3 písmene a) povinni s předstihem oznámit kosení pícnin, je velmi vhodné kontaktovat nájemce těchto pozemků a ve spolupráci s nimi učinit maximum opatření vedoucích k minimalizaci ztrát na zvěři. Vhodné je používat několik typů plašičů – od zvukových, přes zrakové či pachové až po aktivní procházení ploch se psy a vyhánění zvěře. Pokud ke škodě dojde, je bezesporu dobré se domluvit a dojít ke konsenzu. Uvědomme si, že v příštích měsících budou dozrávat polní kultury, na kterých naopak zvěř (především černá) napáchá citelné škody a loajalita námi prokázaná dříve se nám mnohonásobně vrátí. Pokud již hovoříme o škodách způsobených zvěří, tak pro připomenutí: majitelé lesa vyčíslují škody do 20. června. Celý proces je legislativně řízen vyhláškou MZe č. 55/1999 Sb. Je vhodné, aby majitel lesa při kvalifikaci a kvantifikaci škod přizval zástupce uživatele honitby. Škody na zemědělských porostech jsou kvantifikovány a uplatňovány do 20 dnů od doby, kdy škoda prokazatelně vznikla.

Červen můžeme využít k přípravě kvalitního objemového krmiva pro zvěř. Vhodné je luční seno s bohatou skladbou bylin nebo letnina. Nejenom přípravě, ale také uskladnění věnujeme maximální pozornost.

Co se vlastního lovu týče, pokračujeme v lovu průběrných srnců I. věkové třídy. Je vhodné odlovit také srnce II. a III. věkové třídy, kteří jsou do chovu nežádoucí a nechceme, aby se nám dostali do říje. Dále se věnujeme lovu celoročně nehájených druhů zvěře, především lišky obecné a toulavých psů a koček (v souladu se zákonem o myslivosti).

Myslivecký hospodář vede běžné záznamy mysliveckého hospodaření a podává hlášení orgánu státní správy myslivosti a držitelů honitby. Místní organizace mohou využít měsíc myslivosti k vhodné propagaci – organizovat besídky pro školáky, připravit letáky či nástěnky s tematikou myslivosti a ochrany přírody.

Červenec v honitbě

Koncem července, a zejména pak v srpnu probíhá v naší zemědělské krajině sklizeň obilovin. Nejen zvěři, ale i dalším volně žijícím živočichům se v průběhu velmi krátké doby radikálně změní jejich životní podmínky. Za koly kombajnů a dalších zemědělských strojů se jinak úživná krajina mění v poušť, v níž chybí základní životní podmínky – tedy klid, kryt a potrava.

Čas žní je tak signálem k zahájení myslivecké péče o zvěř. Na zvěřních políčkách osejeme podzimní směsky, čímž přispějeme ke zvýšení úživnosti honitby. Na loukách sečeme otavu a věnujeme maximální pozornost jejímu kvalitnímu usušení a následnému uskladnění.

Bažantům do zásypu předkládáme pozadky, plevy, sklizňové odpady, obohacené o semena jiných rostlin nebo zlomkové obilí. Včasným přikrmováním předejdeme roztoulání bažantů po okolí. Zajíce v této době přikrmujeme především dužnatým krmivem (řepa, mrkev). Při zajišťování krmivové základny využijeme spolupráce se zemědělskými podniky a využijeme každou možnost pro zajištění dostatečného množství krmiva na zimu. Krmivo dobře uskladníme a zajistíme před znehodnocením hlodavci, hmyzími škůdci, plísněmi či vlhkostí.

I když je v tomto období většinou dostatek jadrného materiálu, není vhodné jím plýtvat a sypat jej ve velkém množství na „hromady“ pro černou zvěř. Jednak má černá zvěř v tomto období stále dostatek atraktivního krmiva a jednak vlhké a teplé počasí způsobí rychlé znehodnocení krmiva, jeho zapaření, zplsnivění a intoxikaci houbovými či plísněnými chorobami.

V srpnu se kromě péče o zvěř můžeme věnovat také intenzivněji lovu. Od 1. 8. začíná doba lovu zvěře vysoké, mufloní, jelena siky, dospělé zvěře černé nebo holuba hřivnáče. Od 16. 8. pak dále zvěře daňčí, siky Dybowského a všech našich husí. U jmenovaných druhů spárkaté zvěře se věnujeme průběžnému odstřelu samců I. věkové třídy a nevodících samic.

U srnčí zvěře probíhá v první dekádě srpna ještě říje. Toto období využijeme k lovu dospělých trofejových srnců. Později v srpnu nebo v září je jejich lov obtížnější. Na strništích je poměrně solidní viditelnost i bez měsíčního svitu. Jasně srpnové noci jsou ideální k lovu černé zvěře. Volné pokosené plochy nám umožňují dobré obeznání zvěře, její přečtení a provedení bezpečného odstřelu.

V zemědělské krajině je po sklizni kultur větší přehled, což nám umožní udělat si objektivnější obraz o stavu drobné zvěře v honitbě a případně po dohodě s držitelem honitby a orgánem státní správy myslivosti dříve vypracovaný plán upravit. Myslivecký hospodář v průběhu srpna připraví organizaci prvních společných lovů na divoké kachny, vede běžné záznamy mysliveckého hospodaření v honitbě a podle dispozic orgánů státní správy podává hlášení.

Srpen v honitbě

V srpnu začíná doba lovu řady druhů naší spárkaté zvěře. Od 1. 8. můžeme lovit veškerou zvěř vysokou, mufloní, sičí, dospělou zvěř černou nebo holuba hřivnáče. Od 16. 8. pak dále zvěře daňčí, zvěř siky Dybovského a všechny druhy našich husí. Hned od počátku se zaměříme na průběrný odstřel samců I. věkové třídy a nevodících samic. První srpnová dekáda ještě skýtá možnost lovu srnců v říji. Často se stává, že po říji se nám srnci „ztratí“ a můžeme se s nimi se štěstím setkat teprve v září nebo jak tomu bývá až po skončení doby lovu.

Na strništích je poměrně solidní viditelnost i bez měsíčního svitu. Využijeme tedy jasných srpnových nocí k lovu černé zvěře. Volné pokosené plochy nám umožňují dobré obeznání zvěře, její přečtení a provedení bezpečného odstřelu. Bez omezení lovíme veškerá selata, rovněž lončáky, zvláště pak samičího pohlaví (jsou-li k rozeznání). V mysliveckém roce 2008 bylo uloveno více než 138 000 kusů černé zvěře, což je absolutní rekord v počtu úlovků v naší historii. Potvrdilo se tedy to, na co jsem v řadě předešlých úvodníků upozorňoval, stejně tak jako řada dalších odborníků. Jedná se o obrovskou populační explozi černé zvěře. Populace je tak velká, že z ní nejsme schopni odlovit ani přírůstek, natož pak sáhnout do „kmenových stavů“. Vzhledem k sociální a věkové struktuře populace prasete divokého bude v některých oblastech do budoucna nevyhnutelné provést redukci nositelů přírůstku – bachyní.

V srpnu probíhají žně, což předznamenává začátek myslivecké péče o zvěř. Zvěři i dalším volně žijícím živočichům se ve velmi krátké době změní potravní, klidové a krytové podmínky. Rovněž výrazně klesne úživnost honitby. Na zvěřních políčkách proto osejeme podzimní směsky, na loukách sečeme druhé seče. Seno dobře usušíme a uskladníme. Bažantům do zásypu předkládáme pozadky, plevy, sklizňové odpady obohacené o semena jiných rostlin nebo zlomkové obilí. Včasným přikrmováním předejdeme roztoulání bažantů po okolí. Zajíce v této době přikrmujeme především dužnatým krmivem (řepa, mrkev).

Na strništích a volných plochách po sklizni řepky a obilovin si můžeme udělat objektivnější obraz o stavu drobné zvěře v honitbě a případně po dohodě s držitelem honitby a orgánem státní správy myslivosti plán upravit. Myslivecký hospodář v průběhu srpna připraví organizaci prvních společných lovů na divoké kachny, vede běžné záznamy mysliveckého hospodaření v honitbě a podle dispozic orgánů státní správy podává hlášení.

Září v honitbě

V září začíná podzim a s ním také hlavní lovecká sezona. Zkracující se den a chladná rána předznamenávají začátek jelení říje, která přináší každoročně všem jelenářům nezapomenutelné zážitky. Majestátní králové našich lesů věnují veškerou energii do zachování vlastního rodu. V říji lovíme především trofejové jeleny, lov mladších průběrných jelenů, zvěře samičí a mladé ponechme na pozdější měsíce, abychom říji nenarušili.

Od září začíná doba lovu naší nejhojnější spárkaté zvěře - samičí a mladé srnčí. Hned od počátku se věnujeme jejímu správnému průběrnému odlovu. Zvěř není ještě v tlupách, intenzivně se paství a přebarvuje, což nám umožní lepší posouzení věku a chovnosti. Její průběrný odlov je velice náročný a měl by být svěřen jen těm myslivcům, kteří jsou zodpovědní a mají o zvěři v honitbě přehled. Lov holé zvěře jako deputátu či naturální odměny vede k chovatelským chybám, neboť jsou často loveny zejména silné kusy. Předmětem průběrného odlovu jsou slabá srnčata, slabé, nevodící a přestárlé srny. Uvědomme si, že v pozdějších měsících je lov obtížnější - zhoršuje se počasí, zkracuje se den, zvěř je již přebarvená, sdružená do tlup a s blížícím se koncem roku máme stále méně času...

V září dále lovíme srnce, veškerou zvěř daňčí, mufloní či jelena siky. Jasných nocí využijeme k lovu černé zvěře, která se po sklizni většiny atraktivních obilovin bude koncentrovat u kukuřičných lánů, v nichž budou pochopitelně vznikat škody. Lovíme veškerá selata a lončáky z tlup. Zásadně nelovíme samostatné kusy. Jsou to zpravidla mladí kňourci, kteří se od tlup oddělili, příliš neškodí a v budoucnu tvoří základ sociální struktury populací černé zvěře.

Od září začínají první hony na divoké kachny. Každý, kdo loví zvěř, musí mít u sebe platný lovecký lístek, zbrojní průkaz, průkaz zbraně, povolenku k lovu a odpovědnostní pojištění. Veškeré tyto doklady by měl myslivecký hospodář před vydáním povolenky nebo před zahájením společného lovu (kde povolenku nahrazuje společný seznam účastníků lovu) zkontrolovat. Jedná se o první společné lovy po dlouhé přestávce, proto budme opatrní při manipulaci i vlastní střelbě.

Začátek podzimu sebou přináší, kromě lovu, období intenzivnější péče o zvěř. V honitbách zkontrolujeme stav zařízení k přikrmování zvěře, případně zvážíme jejich přemístění či vybudování nových. V září se rozpadají hejnska bažantů a kohouti se toulají po krajině. Včasným přikrmováním zabráníme jejich rozptylu mimo honitbu. Spárkaté zvěři postupně začínáme předkládat jadrná krmiva, neboť vytvoření tukových zásob je základním předpokladem pro přečkání zimy.

Myslivecký hospodář připraví organizaci společných honů na bažanty a vede veškerou evidenci týkající se mysliveckého hospodaření v honitbě.

Říjen v honitbě

V říjnu začínají první hony na bažanty a pokračují hony na divoké kachny. Nezapomínejme při nich na dodržování mysliveckých tradic, mezi které patří také včasné zaslání pozvánek hostům, stejně tak jako včasné omluvení své neúčasti na společném lovu. Vhodným mysliveckým oděvem, patřičným chováním, loveckými fanfárami a slavnostním výřadem dokazujeme nejen sobě, ale celé veřejnosti, jakou tradici a postavení má myslivost v naší společnosti. Vedoucí honu provede před zahájením lovu kontrolu loveckého lístku, zbrojního průkazu, průkazu zbraně a dokladu o platbě povinného pojištění. Jako povolenka slouží na společném lovu seznam účastníků. Samozřejmou podmínkou je adekvátní počet lovecky upotřebitelných psů. Správné naplánování honu (místa a počtu lečí, jejich obestavení atd.) je základem úspěchu. Myslivecký hospodář musí mít na paměti legislativní omezení, že ve stejném roce a na stejném pozemku smíme lovit zajíce jen jedenkrát a bažanta dvakrát. Velice moudré je ponechat část honitby jako „komoru“.

Kromě honů máme v říjnu množství loveckých příležitostí individuálními způsoby lovu. Začíná říje daňčí zvěře a končí říje jelení zvěře. Kromě lovu trofejových jedinců pokračujeme také v průběžném odlovu samičí a mladé zvěře (srnčí, jelení, mufloní, daňčí). Zejména u holé srnčí bychom měli mít na konci října splněno minimálně 60 procent plánu. V listopadu a prosinci se již světelná část dne výrazně zkracuje, počasí se horší a provedení důkladného průběžného odlovu je v těchto měsících složitější. Pokud jsme to nestihli v předchozích měsících, dokončíme v říjnu opravu a přemístění mysliveckých zařízení. Spárkatou zvěř přikrmujeme pravidelně jadrnými krmivými, aby si vytvořila důležité tukové zásoby na zimu. Ke konci října navezeme do oborohů seno a založíme jej do krmelců. Postačí menší množství, aby se zbytečně neznehodnotilo, pokud jej zvěř ještě nebere. V solnicích doplníme sůl. Zintenzívníme přikrmování drobné zvěře. Bažantům předkládáme krmivo nejen do zásypů, ale také volně v místech, kde se vyskytují a kde je chceme udržet.

Z políček sklízíme okopaniny, které uskladníme ve sklepě či krechtu. Pokud se nám podaří sehnat pro zvěř atraktivní cukrovku, předkládáme ji v menším množství.

Myslivecký hospodář se věnuje důkladné přípravě společných lovů, vede evidenci plomb a lístků o původu zvěře, evidenci vydaných povolenek, evidenci o ulovené zvěři a orgánu státní správy podává hlášení o průběhu lovu a plnění plánu.

Listopad v honitbě

Lovecké signály, štěkot psů a hlasité pokřiky honců znějící z našich honiteb jsou neklamnými znameními příchodu listopadu a s ním také hlavní sezony společných lovů. V honitbách s drobnou zvěří pořádáme hony na bažanty a zajíce, v honitbách lesních pak zejména naháňky na černou zvěř. Myslivecký hospodář a celý lovecký kolektiv věnuje maximální pozornost důkladné přípravě společných honů, které by pro nás měly být odměnou za celoroční práci, společenskou událostí a příležitostí setkat se s přáteli a podělit se s nimi o zážitky z lovecké sezony.

Při společných lovech jsme veřejnosti hodně na očích, proto dodržujeme veškeré právní normy a nezapomínejme také na myslivecké zvyky a tradice jakožto odkaz našich předků. Hostům bychom měli pozvánku zaslat s předstihem, na hon přijít včas, řádně myslivecky ustrojeni, v plné výstroji a výzbroji. Při zahájení lovu by na nástupu neměli chybět trubači a mělo by se dbát správného postavení střelců, honců, vedoucích lovu a trubačů.

Myslivecký hospodář zajistí, aby byla po každé leči provedena výlož a udělá si představu o množství, stavu a věku ulovené zvěře v konkrétní leči. Ke každému honu patří samozřejmě pečlivě připravený výřad se správným rozmístěním zvěře a pozváním na poslední leč.

Kromě společných lovů se v listopadu můžeme intenzivně věnovat individuálním způsobům lovu veškeré naší spárkaté zvěře (holé a mladé srnčí, veškeré jelení, daňčí, mufloní, sičí a černé). Zaměříme se na správný průběrný odstřel zvěře holé. Uvědomme si, že nositelem kvality není jen samec s dobrou trofejí, ale také samice. V listopadu jsou již plně přebarveny do zimní srsti naše šelmy. Od 1. 11. tudíž můžeme lovit kunu lesní a skalní, lišku obecnou samozřejmě celoročně. Stavy těchto predátorů jsou v posledních letech na vzestupu, na rozdíl od zvěře drobné. Proto nejen odstřelem, ale také odchytem je možné tlumit početnost dravé zvěře.

Zima se blíží, proto se kromě lovu intenzivně věnujeme péči o zvěř. Spárkatou zvěř přikrmujeme jadrnými krmivy, které obsahují nejdůležitější stavební a energetické látky pro život zvěře. Z přirozených je vhodné předkládat žaludy a kaštiny, které spárkatá zvěř ráda vyhledává. Rovněž jsou velmi vhodná krmiva granulovaná, která obsahují vyvážený poměr živin, navíc jsou obohacena o vitamíny či minerální látky. Dužnatá krmiva (cukrovku, krmnou řepu, jablka či mrkev) nabídneme pravidelně a v menších množstvích.

Podle počasí a množství sněhu přidáme do krmelců čerstvé seno a v solnicích zkontrolujeme stav lizu. Bažantům do zásypů předkládáme plevy smíchané s jadrným krmivem, do zaječích krmelců seno a řepu.

Myslivecký hospodář vede běžnou evidenci, připraví organizaci prosincových společných lovů a podává hlášení podle dispozic orgánu státní správy myslivosti.

Prosinec v honitbě

S prosincem nekončí jen kalendářní rok, ale také hlavní lovecká sezona a to jak zvěře spárkaté, tak i drobné.

Jak všichni víme, prosinec je měsícem nesmírně hektickým a časově náročným. Mnoho povinností před závěrem roku nám pochopitelně ubírá čas, který bychom rádi strávili v honitbě. Zvláště v době, kdy na nás v revíru čeká tolik úkolů a to jak loveckých, tak zejména chovatelských.

Naší prvořadou povinností je pečovat o zvěř v období nouze. Pokusme se myslivecká zařízení navštěvovat pravidelně, minimálně 1 - 2x v týdnu. Spárkatá zvěř musí mít v krmelcích dostatek kvalitního sena. Postupně snižujeme dávky jadrného krmiva, neboť zaživací trakt spárkaté zvěře je již v období „odpočinku“ a fyziologicky dochází ke zpomalení metabolismu. Nadměrné množství energeticky bohatého krmiva není zaživací trakt v tomto období schopen zpracovat. Jako nejvhodnější jadrné krmivo pro toto období lze doporučit oves a plody lesních dřevin (bukvice, žaludy, kaštiny), kterých je však v letošním roce minimum. Zásadně se vyvarujeme přikrmování spárkaté zvěře pšenicí a pšeničnými šrotami s vysokým obsahem lepku. Dužnatá krmiva předkládáme zvěři v menším množství a pravidelně. Dbejme na to, aby také drobná zvěř měla dostatek potravy v zásypech či krmelcích. Zkontrolujme a doplňme stav lizu. Nevím, zda je to jen můj dojem, ale poslední dobou stále častěji mizí sůl ve slaniscích...

Jak již bylo řečeno, času na zbytek nemáme mnoho. I přesto věnujme velkou pozornost dokončení plánu lovu spárkaté zvěře. Udělejme maximum, abychom vše řádně stihli do poloviny prosince. Mělo by být naší morální povinností, abychom i zvěři v období Vánoc dopřáli klid. Určitě si to zaslouží. Časté rušení ji v zimě neprospívá. Přichází o tukové zásoby, stresuje se, což má za následek nejen zvýšené riziko úhynu, ale také škod na lesních porostech.

V prosinci pokračují a vrcholí společné lovy na bažanty, zajíce a černou zvěř. Dodržujme při nich především bezpečnost, řádně připravme jejich organizaci a dbejme mysliveckých zvyků a tradic. Myslivecký hospodář vede záznamy o ulovené zvěři, evidenci vydaných plomb a lístků o původu zvěře a dle dispozic orgánu státní správy podává hlášení.

Autor: *RNDr. Jiří ZBOŘIL*